

Видавець
Олександр
Савчук

Видавець Олександр Савчук
Харків • 2022

УДК 792.2.036(477.54-25)
Г 51

**ВИДАНО
ПІД ЧАС
ВІЙНИ**

*Видання приурочено 100-літтю
створення мистецького об'єднання «Березіль»
під орудою Леся Курбаса*

Г 51 **Гірняк Йосип**
Спомини / Йосип Гірняк ; упорядн. Богдан Бойчук, авторка
передм. Тетяна Бойко ; худ. оформл. Олексій Чекаль. — Харків :
Видавець Олександр Савчук, 2022. — 512 с.
ISBN 978-617-7538-80-5

УДК 792.2.036(477.54-25)

Текст спогадів друкується із збереженням правопису за виданням:

*Гірняк Й. Спомини / упорядн. Богдан Бойчук. —
Нью-Йорк : Видавництво «Сучасність», 1982. — 487 с.*

ISBN 978-617-7538-80-5

©Гірняк Й. Й., текст, 1982
©Бойчук Б. М., упорядкування, 1982
©Видавництво «Сучасність», 1982
©Бойко Т. А., передмова, 2022
©Чекаль О. Г., художнє оформлення, 2022

ЗМІСТ

<i>Тетяна Бойко. «УКРАЇНСЬКА МУЗА НЕ ЗАМОВКЛА НАВІТЬ ПІД ГУКОМ ГАРМАТ...»</i>	7
---	---

Йосип Гірняк. СПОМИНИ

Слово від упорядника	27
Передслово	31

I. НА ШЛЯХАХ ЛЕСЯ КУРБАСА

Три події	35
Мої театральні манівці	40
Українські Січові Стрільці в полоні Мельпомени	50
Рогатинська гімназія	52
Театр — моя школа	71
Через Київ, Харків та Іванівку до хутора «Надія»	85
Хоч війна, а музи не вмовкають	95
Театр ім. Івана Франка.....	107
Київ — «Ревізор» — Лесь Курбас.....	115
Повернення до Вінниці	121
У крутежі веремій.....	128
В'їзд Юзефа Пілсудського і Симона Петлюри.....	131
На пошуках хліба і глядачів.....	134
Друга зустріч з Лесем Курбасом.....	141
Театр-студія імени Івана Франка.....	143

II. «БЕРЕЗІЛЬ»

Перші кроки	167
«Жовтень»	168
Сюжет пантоміми «Жовтень»	171
«Рур».....	171
«Газ»	174
Четверта майстерня	178
«Нові ідуть»	186
«Джиммі Гігінс»	192
Акторський Рубікон	204
Театральний сезон «Березоля» 1924–1925	211
«Гайдамаки».....	211
«Макбет»	214
Курбас на тлі його доби	219
«Пошились у дурні»	231
«За двома зайцями»	235
Повернення Лесь Курбаса з кіноекспедиції	237

Різкий поворот березільського руля.....	239
«Комуна в степах».....	249
«Жакерія»	251
«Напередодні»	253
«Шпана»	254
Прощання з Києвом	257
«Березіль» на етапі нових випробувань	259
«Золоте черево»	260
Подорож до Німеччини	270
Неймовірна зустріч на Унтер ден Лінден	273
Театр Макса Райнгардта.....	275
Одеса — Середній фонтан — 14 станція (Сезон 1926–1927)	287
«Сава Чалий»	289
Театральний сезон 1927–1928.....	300
«Народній Малахій».....	303
Перша прилюдна вистава «Народнього Малахія»	312
Берлінське лікування	319
«Мина Мазайло».....	330
Перша і остання гастрольна подорож «Березоля» до Києва	337
Театральний сезон 1929–1930	345
«Диктатура».....	350
Після генеральної проби «Диктатури»	356
Двотижневик української культури в Тифлісі.....	362
Театральний сезон 1932–1933.....	368
«Маклена Граса».....	376
«Березіль» після погрому	389
Слідство — бутафорний театр.....	394

III. З ОСТАПОМ ВИШНЕЮ

Шабашний вир	409
Останнє доручення.....	456
Війна	475
З-під ринви на зливний дощ	484

ДОДАТОК

<i>Листи Ігоря Костецького до Богдана Бойчука</i> <i>від 1 та 23 червня 1982 року</i>	495
Перелік ілюстрацій	499
Показчик імен.....	500
Показчик п'єс та опер	510
Показчик фільмів.....	511